

Betænkning afgivet af Kommunaludvalget den 21. februar 2008

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse og lov om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab

(Beregning og afgivelse af kontrolbud samt en kommunal styreform med økonomiudvalg og stående udvalg uden del i den umiddelbare forvaltning)

[af velfærdsministeren (Karen Jespersen)]

1. Ændringsforslag

Socialdemokratiets medlemmer af udvalget har stillet 2 ændringsforslag til lovforslaget, herunder et om deling af lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 28. november 2007 og var til 1. behandling den 13. december 2007. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Kommunaludvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og indenrigs- og sundhedsministeren sendte den 21. august 2007 dette udkast til udvalget, jf. alm. del - bilag 115, folketingsåret 2006-07. Den 3. oktober 2007 sendte indenrigs- og sundhedsministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra HTS og Organisationen af Selvejende Institutioner. Velfærdsministeren har over for udvalget kommenteret henvendelserne.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 10 spørgsmål til velfærdsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, DF og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*. Flertallet vil stemme imod de stillede ændringsforslag, herunder ændringsforslaget om deling.

Et *mindretal* i udvalget (S) vil stemme for ændringsforslag nr. 1 om deling af lovforslaget. Mindretallet indstiller det under A nævnte forslag til *forkastelse* og det under B nævnte forslag til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag.

Socialdemokratiet tillægger det stor vægt, at de enkelte kommuner får størst mulig frihed til selv at vælge, hvilken måde de ønsker at arbejde på i hverdagen. Skanderborgmodellen kan dog efter socialdemokratisk opfattelse indeholde en række problemer, som partiet finder det nødvendigt at påpege: f.eks. rummer modellen en risiko for, at de officielle beslutningsprocesser, der tidligere har ligget i byrådenes forskellige fagudvalg, nu overgår til mere usynlige og uofficielle beslutningsprocesser, som f.eks. borgmesteren foretager på egen hånd inden et eventuelt forslag behandles endeligt i byrådssalen. Beslutningerne kan altså risikere at ske i det skjulte, frem for åbent og formelt på et udvalgmøde. Modellen rummer således også en fare for, at mindretallene stilles ringere, idet beslutningerne i større omfang risikerer at blive »klappet af« i uofficielle fora inden et byrådsmøde, frem for at indgå i en mere formel og åben proces i fagudvalgene. Det kan i øvrigt diskuteres, hvorvidt Skanderborgmodellen er evalueret tilstrækkeligt. Socialdemokratiet er således ikke ukritiske over for Skanderborgmodellen.

Omvendt tillægger S det, som sagt, stor betydning, at de enkelte byråd og kommunalbestyrelser i tråd med det kommunale selvstyre får frihed til at tilrettelægge deres arbejde. Ligesom S anerkender Skanderborgmodellens mulighed for at revitalisere byrådsmøderne og bringe flere sager ind i den store arena, som byrådssalen er. Socialdemokratiet ønsker, at kommunerne kun kan ske, hvis der i den enkelte kommune er et kvalificeret flertal, der ønsker det. Derfor har S stillet et ændringsforslag, der understreger, at beslutningen skal ske med kvalificeret flertal.

Den vidtstrakte beføjelse, som lovforslaget lægger an til, at ministeren skal have til at bestemme de nærmere regler for, hvordan kommunerne skal beregne kontroludbud, kan Socialdemokratiet derimod slet ikke støtte. Principielt bryder S sig ikke om, at den slags regler skal bestemmes af ministeren alene, frem for at blive behandlet i Folketinget. Socialdemokratiet foretrækker så afgjort åbenhed om, hvad man siger ja eller nej til – i dette tilfælde åbenhed om, hvilke regler regeringen pønser på at pålægge kommunerne. Endelig er Socialdemokratiet af den opfattelse, at kontroludbud i alt for mange tilfælde ender i unødigt skrivebordsarbejde og ressourcespild, frem for billigere og bedre service for borgerne. Socialdemokratiet har tillid til, at kommunerne vælger at sende opgaver i udbud i det omfang, de selv finder det nødvendigt for at sikre borgerne den bedste velfærd for pengene. Hvor regeringen tilsyneladende er mest optaget af ideologi, bedrevenhed, mistillid og tvang, er Socialdemokratiet optaget af, at borgerne får den bedste service og velfærd.

Et *andet mindretal* i udvalget (SF og RV) vil stemme for de stillede ændringsforslag, herunder ændringsforslag nr. 1 om deling af lovforslaget. Mindretallet indstiller de under A og B nævnte forslag til *forkastelse* ved 3. behandling.

Det Radikale Venstres medlem af udvalget kan ikke støtte lovforslaget. Beføjelsen til ministeren om at kunne lave nærmere regler for, hvordan kommunerne skal lave kontroludbud er helt overflødig. Kommunerne kan sagtens selv løse denne opgave uden yderligere regler. Regler der blot vil medføre yderligere bureaukrati. Derfor er bestemmelsen som udgangspunkt skadelig for kommunernes mulighed for selv at tilrettelægge deres arbejde, og forslaget forekommer besynderligt i lyset af at regeringen ellers påstår at ville fjerne overflødige regler.

RV kan heller ikke støtte forslaget om at give generel adgang til styreformen kaldet »Skanderborgmodellen«. Forsøget i Skanderborg er ikke evalueret af en uvildig instans. Desuden indeholder modellen betydelig risiko for at flytte en stor del af beslutningskraften fra det politiske til det administrative niveau. I de nye store kommuner, der er skabt efter strukturreformen er der efter RVs mening ikke behov for at svække det folkevalgte element. Tværtimod. Derfor bør styreformer som »Skanderborgmodellen« fortsat kun være forsøg, der inden generel adgang til at alle kommuner,

skal evalueres meget mere grundigt og gerne – sammen med andre eksperimenter – gøres til genstand for mere målrettet forskning i styreformer.

Et *tredje mindretal* i udvalget (EL) vil stemme for ændringsforslag nr. 1 om deling af lovforslaget. Mindretallet indstiller de under A og B nævnte forslag til *forkastelse* ved 3. behandling.

Ny Alliance, Tjóðveldisflokkurin, Siumut, Inuit Ataqatigiit og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af et *mindretal* (S), tiltrådt af et *mindretal* (SF, RV og EL):

a

Ændringsforslag om deling af lovforslaget

1) Lovforslaget deles i to lovforslag med følgende titler og indhold:

A. »Forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse og lov om regioner og om nedlæggelser af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab. (Beregning og afgivelse af kontrolbud)« omfattende § 1, nr. 1, § 2, § 3 og § 5.

B. »Forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse. (En kommunal styreform med økonomiudvalg og stående udvalg uden del i den umiddelbare forvaltning)« omfattende § 1, nr. 2 og 3, § 3, § 4 og § 5.

[Forslag om deling af lovforslaget]

Af et *mindretal* (S), tiltrådt af et *mindretal* (SF og RV):

b

Ændringsforslag til det under B nævnte lovforslag

Til § 1

2) I det under *nr. 2* foreslåede § 64 b ændres i *stk. 1* »kommunalbestyrelsen« til: »Et kvalificeret flertal i kommunalbestyrelsen«.

[Indførelse af Skanderborgmodel med kvalificeret flertal]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1 og 2

Socialdemokratiet ønsker lovforslaget opdelt i to selvstændige lovforslag, der sættes til afstemning hver især. De to hovedelementer, Skanderborgmodel og Kontroludbud har intet med hinanden at gøre og bør derfor deles op. Socialdemokratiet kan stemme ja til en Skanderborgmodel dog på betingelse af, at ændringsforslag nr. 2 om kvalificeret flertal vedtages. Socialdemokratiet kan ikke støtte forslaget om kontrolbud.

Erling Bonnesen (V) Britta Schall Holberg (V) Jens Vibjerg (V) Hans Christian Thoning (V)

Per Bisgaard (V) Hans Kristian Skibby (DF) fmd. Henrik Brodersen (DF)

Mike Legarth (KF) nfm. Lars Barfoed (KF) Rasmus Prehn (S) Lene Hansen (S)

Lise von Seelen (S) Lennart Damsbo-Andersen (S) Flemming Bonne (SF)

Karl H. Bornhøft (SF) Johs. Poulsen (RV) Line Barfod (EL)

Ny Alliance, Tjóðveldisflokkurin, Siumut, Inuit Ataqatigiit og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Ny Alliance	3
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	25	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	17	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2
Enhedslisten (EL)	4		

Oversigt over bilag vedrørende L 19

Bilagsnr.	Titel
1	Orientering om genfremsættelse af lovforslaget, fra velfærdsministeren
2	Kopi af hørings svar og høringsnotat fra tidligere fremsatte lovforslag (L 8, folketingssamlingen 2007-08, 1. samling)
3	Udkast til tidsplan for behandling af lovforslaget
4	Henvendelse af 12/12-07 fra HTS
5	Godkendt tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
6	Henvendelse af 8/1-08 fra Organisationen af Selvejende Institutioner
7	1. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 19

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om kommentar til henvendelse af 12/12-07 fra HTS, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om redegørelse for fordele og ulemper ved at indføre en bestemmelse om, at beslutning om at indføre Skanderborgmodellen skal træffes med et kvalificeret flertal i kommunalbestyrelsen, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om ministerens kommentar til foreliggende uvildige evalueringer af Skanderborg-modellen, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om, hvorledes bemyndigelsesbestemmelserne i forslagene til § 62 d og § 35 a skal præciseres, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om, hvorledes lovforslaget bemyndigelsesbestemmelser stemmer overens med regeringens aftale med KL om at lægge vægt på mål og rammestyning i stedet for detailregulering, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om redegørelse for de administrative konsekvenser af lovforslaget, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om, hvor stor en del af den kommunale drift der udgør teknikkområdet, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om oversendelse af evalueringen af brugen af Skanderborgmodellen fra de kommuner, der har anvendt modellen, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om kommentar til henvendelse af 8/1-08 fra Organisationen af Selvejende Institutioner, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm. om, hvorfor regeringen finder det nødvendigt at gøre forskel på

den private og offentlige sektor og indføre faste regler om kontroludbud i kommunerne, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå